

себе зобов'язання за Конвенцією про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, яка була ратифікована Україною 17 грудня 1997 року.

Отже, варто погодитися з твердженням деяких науковців в галузі банківського права, що має бути встановлена адміністративна, матеріальна та кримінальна відповідальність за розголошення банківської таємниці, незаконне збирання чи привласнення відомостей та предметів, які складають банківську таємницю, гарантії та порядок відшкодування (у судовому порядку) збитків, заподіяних власникові банківської таємниці в результаті неправомірних дій, порядок визначення особи, на яку покладатиметься відшкодування збитків (особа, яка розголосила інформацію; особа, на чию користь ця інформація була розголошена; особа, яка здійснювала незаконне збирання та привласнення інформації).

ТОВАРНА НЕУСТОЙКА ЯК СПОСІБ ЗАХИСТУ МАЙНОВИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ КОНТРАГЕНТІВ

Заїка Роман Юрійович, студент юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, науковий консультант сектору вивчення проблем цивільного права та процесу науково-експертного відділу правового управління Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ *Берестова І.Е.*

При укладанні будь-якого договору сторони переслідують головну мету – забезпечити саме виконання договору, а не розраховують на відшкодування на яке вони набудуть право у випадку невиконання чи неналежного виконання договірних зобов'язань.

У ст. 549 Цивільного кодексу України передбачені наступні види забезпечення виконання зобов'язань: неустойка, порука, гарантія, застава, при тримання, завдаток [1,с.45].

Під неустойкою законодавець розуміє грошову суму або інше майно, які боржник повинен передати кредитору у разі порушення боржником зобов'язання.

Окрім норм ЦК України неустойка також закріплена і у Господарському кодексі України. Так, у ст. 230 ГК зазначено, що штрафними санкціями визнаються господарські санкції у вигляді грошової суми (неустойка, штраф, пеня), яку учасник господарських відносин зобов'язаний сплатити у разі порушення ним правил здійснення господарської діяльності, невиконання або неналежного виконання господарського зобов'язання.

У господарському законодавстві застосування неустойки передбачено виключно у грошовій формі.

Способи встановлення санкцій у вигляді неустойки можуть бути різними: у відсотковому відношенні до невиконаної частини зобов'язання; у певній, визначеній грошовій сумі; у відсотковому відношенні до суми зобов'язання незалежно від ступеня його виконання; у кратному відношенні до вартості товарів (робіт, послуг) [2,с.324].

Неустойка є одним із найпоширенішим видом забезпечення виконання зобов'язання і, водночас, способом захисту майнових прав та інтересів кредитора.

Для неустойки, як особливого виду забезпечення виконання зобов'язання, характерні наступні ознаки:

- вона здатна попередити невиконання зобов'язання;

-внаслідок її застосування для боржника можуть настати негативні наслідки майнового характеру безпосередньо після невиконання зобов'язання;

-неустойка повністю або частково компенсує ті втрати, які поніс кредитор зв'язку з невиконанням основного зобов'язання;

-неустойка водночас виконує і попереджувальну, і виховну функцію, оскільки боржнику стає відомо про можливе настання негативних наслідків при невиконанні схожих зобов'язань;

В той же час на відміну від інших видів забезпечення виконання зобов'язання (застави, завдатку, поруки, гарантії, притримання) у неустойки відсутня ознака, яка характерна для інших забезпечувальних засобів – наявність додаткової гарантії виконання зобов'язання.

Якщо при заставі чи при завдатку кредитор самостійно може задовольнити свій інтерес з майна боржника, яке на законних підставах перебуває у нього у володінні, то стягнення неустойки потребує особливого механізму реалізації за участі юрисдикційних органів.

В ст. 549 ЦК законодавець передбачив, так звану, товарну неустойку, тобто, сторони можуть записати у договір при невиконанні зобов'язання, неустойку не лише у вигляді грошових коштів, а і у виді певного майна. Переваги товарної неустойки полягають у том, що контрагента можуть не задовольнити грошові стягнення, а він боюти потребувати задоволення своїх інтересів саме у натуральній формі.

Таким майном можуть виступати лише рухомі речі, оскільки якщо неустойка буде визначатися у вигляді нерухомого майна, цей засіб забезпечення зобов'язання буде нагадувати по суті заставу нерухомості.

В тих випадках коли предмет неустойки буде становити "інше майно", воно повинно відповідати наступним умовам:

- 1)це має бути саме річ;
- 2)ця річ повинна перебувати у вільному цивільному обігу;
- 3)належати до речей, визначених родовими ознаками, тобто бути взаємозамінною;
- 4)належати контрагенту на праві власності на момент укладання договору;
- 5)передача таких речей не повинно вимагати спеціального порядку відчуження і відповідати правоздатності сторін;
- 6)в договорі повинно бути дана розгорнута характеристика таких речей (найменування, кількість, якість, асортимент, комерційна ціна на момент укладання договору та ін.);
- 7)товарна неустойка повинна забезпечувати виконання разового зобов'язання і виключати можливість виконання зобов'язання частинами або частково, що виключало б надалі підстави для зменшення неустойки.

Список використаних джерел:

1. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : у 2 т. – 5-е вид. перероб. і допов. / за ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. – Т. 2. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 1088 с.

В.С. Щербина. Господарське право : підруч. / В.С. Щербина. – 4-е вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 640 с.